

**Česká školní inspekce
Inspektorát v Kraji Vysočina**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

č. j. ČŠIJ-424/11-J

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola a mateřská škola Sázava, příspěvková organizace
Sídlo:	Sázava 80, 592 11 Velká Losenice
IČO:	75 023 865
Identifikátor:	600 130 533
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Bc. Milenou Mikyskovou, ředitelkou školy
Zřizovatel:	obec Sázava
Místo inspekční činnosti:	Sázava 80
Termín inspekční činnosti:	3. a 4. říjen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou a mateřskou školou podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovými vzdělávacími programy podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Aktuální stav školy

Právnícká osoba vykonává činnost základní školy, mateřské školy, školní družiny a školní jídelny. Všechny součásti jsou umístěny v jedné budově v klidném prostředí ve středu obce. V areálu školy se nacházejí školní hřiště a odpočinkový kout.

V době konání inspekční činnosti bylo v jednotřídní mateřské škole zapsáno 20 dětí, což představuje naplněnost 100 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu dětí. V posledním roce před vstupem do základní školy je devět dětí, odloženou školní docházku má jedno dítě.

Úplata za předškolní vzdělávání je pro tento školní rok stanovena ve výši 200 Kč.

Vzdělávání probíhá podle aktualizovaného Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání Barevný svět pro všechny děti (ŠVP PV). Mateřská škola se zaměřuje na ochranu přírody a zdravý životní styl.

Základní škola je tvořena dvěma třídami, v letošním školním roce ji navštěvuje 26 žáků prvního až pátého ročníku, což představuje naplněnost 43 % vzhledem k nejvyššímu povolenému počtu žáků. Demografický vývoj je příznivý, počet žáků by se měl v příštích letech zvyšovat.

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (ŠVP ZV) s názvem Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Škola Sázava „Neučíme se pro školu, ale pro život“.

Žáci I. třídy (2. 4. a 5. ročník) i II. třídy (3. a 4. ročník) využívají kromě kmenových učeben i učebnu výpočetní techniky a místnost školní družiny. Budova školy je ve spolupráci se zřizovatelem postupně upravována, vytváří se tak možnosti pro budování dalších učeben. Škola nemá tělocvičnu, žáci přecházejí do sálu v blízkém kulturním domě, který neodpovídá požadavkům tělocvičného zařízení. Mimo jiné nebyla v době inspekční činnosti zabezpečena okna. Venkovní prostory umožňují relaxační pobyt žáků o přestávkách i příležitostnou výuku v přírodě.

Zájmové vzdělávání ve školní družině probíhá podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu. Tento dokument odpovídá podmínkám školy, navazuje na její činnost, plánované formy práce v něm obsažené jsou promyšlené a reálné. Základní princip činnosti je vyjádřen heslem „Hra a zážitek“. Pro úplný formální soulad s požadavky vyjádřenými školským zákonem je třeba tento vzdělávací program ještě doplnit několika dílčími údaji.

Od poslední inspekční činnosti došlo k pozitivnímu posunu v oblasti materiálních podmínek. Zřizovatel koncepčně v rámci možností do svého zařízení investuje. Byla například opravena střecha, kultivuje se venkovní prostředí, připravuje se půdní vestavba.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP PV a ŠVP ZV

Mateřská škola

Na základě požadavků školského zákona ředitelka vydala ŠVP PV a zveřejnila jej na přístupném místě ve škole. Vzdělávací program vychází z místních podmínek školy, částečně využívá alternativní program Zdravá mateřská škola, jehož kurikulum se promítlo i do zpracování ŠVP PV. Hlavní cíle školy korespondují s Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání, v průběžných cílech je kladen důraz na výchovu ke zdraví a samostatnost dítěte. Součástí vzdělávací nabídky je specificky zaměřený program na výuku plavání a práci s keramikou. Dokument je plně v souladu se zásadami Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.

Vzdělávací obsah je členěn do několika integrovaných bloků, jejichž zaměření je široké a poskytuje dětem dostatek zajímavých a různorodých vzdělávacích příležitostí a podnětů. Integrované bloky vychází z přirozeného toku času, ve kterém se střídají čtyři roční období. Děti jsou vedeny k vnímání skutečnosti v přirozených souvislostech zejména prostřednictvím prožitkového učení. Způsob nastavení vzdělávací nabídky je přehledný a dobře prakticky využitelný, podporuje vytváření většiny funkčních gramotností. V době inspekční činnosti nebyla zajištěna podpora naplňování vzdělávacího programu prostředky informačních technologií.

Mateřská škola identifikuje děti s riziky neúspěšnosti a maximálně je ve spolupráci s poradenskými zařízeními podporuje v jejich dalším vzdělávání. V době inspekční činnosti probíhalo vzdělávání jednoho dítěte s odkladem školní docházky podle individuálního vzdělávacího plánu s participací poradenského zařízení, pedagogů mateřské školy a zákonných zástupců.

Vzdělávací činnost učitelek v mateřské škole vycházela ze stanovených cílů ŠVP PV v rámci krátkodobého projektu. Učitelky měly připravené vhodné prostředí a nabízely dětem různé příležitosti k hlubšímu poznávání, přemýšlení a chápání dané tematiky. Při diferencované výuce byly většinou využívány odpovídající výukové formy a metody práce. Menší rezervy byly shledány v časové náročnosti frontálních činností, což vedlo mimo jiné také k tomu, že se učitelka nemohla dostatečným způsobem individuálně věnovat jednotlivým dětem. Pozitivně hodnocena byla kooperace dětí při práci ve skupinách a využití prožitkového učení téměř ve všech sledovaných činnostech. Méně prostoru a pozornosti bylo věnováno poskytnutí zpětné vazby. Většina činností a aktivit byla organizována akceptovatelně a děti je v rámci svých individuálních možností zvládly. Vzdělávání probíhalo v příjemné a klidné atmosféře. Učitelky vytvářely vhodné podmínky pro aktivní osobní učení dětí a poskytovaly jim dostatečný prostor pro komunikaci. Děti byly vedeny k dodržování pravidel soužití ve skupině, jež ale nebyla vytvořena za jejich společné aktivní účasti. Průběžné hodnocení úspěšnosti dětí a jejich vzdělávacích výsledků bylo formulováno převážně učitelkou, v menší míře byly poskytnuty příležitosti pro jejich sebehodnocení a práci s chybou. V rámci úspěšného naplňování ŠVP PV jsou podporovány gramotnosti předmatematická, předčtenářská, přírodovědná a sociální a jsou postupně rozvíjeny klíčové kompetence. Do doby inspekční činnosti učitelky neuplatňovaly pedagogickou diagnostiku v rámci vlastního hodnocení třídy, školy. Hodnocení výkonů a výsledků dětí probíhalo nekomplexně a nesystematicky.

Významnou zpětnou vazbou je přímé sledování pokroků dětí při přechodu na první stupeň základní školy. Velmi pozitivně lze hodnotit také provázanost a spolupráci mateřské a základní školy, zejména v organizování společných projektových dnů i jiných školních a mimoškolních akcí.

Základní škola

Škola ve svém školním vzdělávacím programu uvádí, že jejím cílem je rozvíjet dovednosti, vloh a zájmy žáků a využívat přitom individuálního přístupu. Škola by se podle něj měla stát aktivním místem poznávání a být otevřená žákům i rodičům. Pro úplný soulad tohoto dokumentu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem je třeba doplnit některé výstupy a sjednotit rozpracování učiva v jednotlivých ročnících.

Při práci s žáky se specifickými vzdělávacími potřebami škola spolupracuje s poradenským zařízením. V době inspekční činnosti byl na základě aktuálního doporučení poradny připravován individuální vzdělávací plán pro jednu žákyni. Pro žáky s případnými výukovými problémy škola využívá ustálené formy práce založené na vzájemné výměně informací mezi učitelkami a individuální práci s žákem v hodinách i po vyučování včetně

práce ve školní družině. Ve spolupráci s rodiči jsou těmto žákům zadávány diferencované úkoly pro domácí přípravu.

V rámci prevence školních úrazů jsou děti i žáci pravidelně seznamováni s bezpečnostními riziky, počet úrazů je minimální.

Organizace výuky je plánována s ohledem na zřejmá specifika málotřídní školy. Žáci v průběhu dne pracují v různých skupinách, což má příznivý vliv na účinnost výuky i kultivaci vzájemných vztahů mladších a starších spolužáků v rámci celé školy. Tento způsob práce klade vysoké nároky na působení vyučujících. Díky účelné přípravě a využívání metodických zkušeností se jim tyto nároky dařilo do značné míry plnit.

Žáci byli od úvodních okamžiků motivováni a povzbuzováni. Vhodně byl střídán rytmus činnosti společné a samostatné práce. Žáci měli dobré pracovní návyky, pozorně vnímali zadání samostatných prací, která se většinou nemusela opakovat nebo upřesňovat. Soustředění žáků na již započatou práci nebylo rušeno a i mladší žáci vydrželi pracovat se zaujetím a koncentrovaně. Ne zcela dostatečně byly připraveny doplňující činnosti aktivity pro žáky s rychlejším tempem práce, což mělo částečně za následek nižší efektivitu organizace jednotlivých činností. Méně pozornosti bylo věnováno různým formám kontroly výsledků splněných úkolů. Nebyly tak využity všechny možnosti obsahové diference a práce vlastním tempem.

Ve sledovaných hodinách se dařilo naplňovat učební strategie vedoucí k prohlubování komunikativních kompetencí. Přispívala k tomu mimo jiné pečlivost, kterou učitelky přikládaly vlastnímu vyjadřování, vytváření prostoru pro samostatnou a ucelenou formulaci odpovědí žáků. V závěru některých sledovaných hodin nebyla věnována dostatečná pozornost celkovému shrnutí učiva a hodnocení.

Matematická, čtenářská a přírodovědná gramotnost jsou podporovány standardně v rámci naplňování školního vzdělávacího programu, rozvojem klíčových kompetencí a vedením žáků k samostatnosti při plnění úkolů. Žáci navštěvují knihovnu ve Žďáře nad Sázavou, divadelní představení, zúčastňují se výletů za přírodními a kulturními zajímavostmi a mohou využívat nabídky volnočasových aktivit s příslušným zaměřením. Pro prohlubování informační gramotnosti vytváří škola podmínky postupně. V učebním plánu je věnována jedna disponibilní hodina navíc předmětu informační a komunikační technologie a ve sledované hodině tohoto předmětu dostali žáci dostatek příležitostí pro vlastní samostatnou práci. Kladně je třeba hodnotit pokrok v realizaci projektu evropské unie Zlepšení podmínek pro vzdělávání na základních školách. Škole se podařilo výrazně zkvalitnit možnosti prezentace učiva prostřednictvím datových projektorů a interaktivních tabulí. V době inspekční činnosti byl v kmenové učebně žákům k dispozici notebook s výukovým programem pro anglický jazyk.

Malý počet žáků ve třídách umožňuje sledovat úspěšnost každého žáka. Výsledky jejich práce jsou pravidelně vyhodnocovány v rámci jednání pedagogické rady a vzájemnými konzultacemi vyučujících. Úspěšnost žáků po přechodu na vyšší stupeň ředitelka školy hodnotí na základě informací z plně organizované spádové školy a částečně i rozhovorů s bývalými žáky. Sebehodnocení žáků a externí hodnocení výsledků dosud nejsou dostatečně využívány, hodnocení celkových výsledků vzdělávání školy tak nemá systémový charakter.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Styl řízení školy odpovídá její velikosti a vychází především z osobního kontaktu všech zaměstnanců. Dokumentace je vedena v požadovaném rozsahu a přehledně, dílčí administrativní nepřesnosti byly z větší části odstraněny již v průběhu inspekční činnosti.

Vzdělávání v mateřské škole v současné době zajišťují dvě kvalifikované učitelky. Třídní učitelka I. třídy základní školy je odborně kvalifikovaná, třídní učitelka II. třídy může přímou pedagogickou činnost vykonávat vzhledem ke splnění podmínky dosažení požadovaného věku a délky praxe. Několik hodin týdně vyučuje nekvalifikovaně v základní škole ředitelka školy. Využívá svých dlouholetých pedagogických zkušeností a dále se vzdělává. Další vzdělávání pedagogických pracovníků mateřské školy je nastaveno v plánu dalšího vzdělávání, který však nevychází z evaluační činnosti a má jen formální charakter. Ředitelka školy podporuje prohlubování odborné kvalifikace vysokoškolským studiem jedné z učitelek a dle možností školy i další účastí učitelek na odborných seminářích. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků základní školy vychází z omezených možností školy a soustřeďuje se zejména na samostudium.

Činnost mateřské školy probíhala v pracovně a menší herně, která slouží zároveň jako ložnice. K dispozici je také audiovizuální technika v oddělení školní družiny. Prostory pro děti jsou renovovány, velmi dobře vybaveny didaktickým materiálem, hračkami, pomůckami a nábytkem, který však pouze částečně odpovídá antropometrickým požadavkům. Pozitivně lze hodnotit výzdobu interiéru budovy, na níž se podílejí děti svými výrobky a pracemi.

Výuka základní školy probíhá ve standardně vybavených kmenových učebnách, které společně s dalšími prostorami ve škole působí esteticky podnětně. Výuka anglického jazyka v počítačové učebně je částečně omezena nedostatkem prostoru. Žákovské počítače jsou již zastaralé, potřebám výuky zatím vyhovují. Příležitostí pro zkvalitnění materiálních podmínek je postupná rekonstrukce interiéru školy ve spolupráci se zřizovatelem.

Škola hospodáří zejména s finančními prostředky poskytnutými ze státního rozpočtu tj. s přímými náklady na vzdělávání a s účelově určenými finančními prostředky na rozvojové programy. Z finančních prostředků obce byly hrazeny provozní náklady. Škola dodržuje podmínky k přijímání dětí a žáků podle příslušných právních předpisů. V dostatečném časovém předstihu a standardním způsobem informuje rodičovskou veřejnost o své vzdělávací nabídce, o způsobu přijímání k předškolnímu a základnímu vzdělávání a o službách, které poskytuje.

Zákonní zástupci dětí a žáků jsou informováni o činnosti a plánovaných akcích. Dalšími partnery jsou poradenská zařízení, školská rada, zřizovatel a organizace v obci. Pro rodiče a další veřejnost pořádá školy pravidelná vystoupení.

Závěry, celkové hodnocení školy

Činnost školy se uskutečňuje v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení a realizovanými vzdělávacími programy.

Školní vzdělávací program mateřské školy je plně v souladu s příslušným rámcovým programem, školní vzdělávací program základní školy je třeba doplnit v části školních výstupů v učebních osnovách.

Rovnost přístupu ke vzdělání je zajištěna, při přijímání dětí a žáků ke vzdělávání škola postupuje v souladu s právními předpisy.

Předškolní vzdělávání je pozitivně ovlivňováno personálními podmínkami školy, rovnoprávným začleněním a postavením mateřské školy do subjektu základní školy. Pro základní vzdělávání je charakteristická mimo jiné snaha o kultivaci vzájemných vztahů mladších a starších spolužáků.

Funkční využívání materiálního zázemí a vhodně volené vzdělávací strategie přispívají k účinnému naplňování obou školních vzdělávacích programů.

Přirozeně zdravé prostředí školy, které je založené na příznivém sociálním klimatu, podporuje rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků, jejich zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj.

Česká školní inspekce hodnotí kvalitu vzdělávání dětí v mateřské škole a žáků v základní škole jako standardní.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Inspektorát v Kraji Vysočina, Mgr. Miroslav Pospíšil, Zborovská 3, 586 01 Jihlava, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.j@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v České školní inspekci, Inspektorátu v Kraji Vysočina.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Mgr. Miroslav Pospíšil, školní inspektor

Miroslav Pospíšil v. r.

Mgr. Pavla Srnská, školní inspektorka

Pavla Srnská v. r.

Mgr. Věra Vítková, školní inspektorka

Věra Vítková v. r.

V Jihlavě dne 20. října 2011

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Bc. Milena Mikysková, ředitelka školy

Milena Mikysková v. r.

V Sázavě dne 1. 11. 2011

Připomínky ředitele školy

Připomínky nebyly podány.